

ЗАКОН

о основама уређења служби безбедности Републике Србије

„Службени гласник РС“, бр. 116 од 11. децембра 2007, 72 од 26. јула 2012.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Садржина закона

Члан 1.

Овим законом се уређују основе безбедносно-обавештајног система Републике Србије, усмеравање и усклађивање рада служби безбедности у Републици Србији (у даљем тексту: службе безбедности) и надзор над њиховим радом.

У Републици Србији забрањено је оснивање и рад служби безбедности мимо одредаба овог закона.

Начела деловања служби безбедности

Члан 2.

Службе безбедности делују на основу и у оквиру Устава, закона, других прописа и општих аката, стратегије националне безбедности, стратегије одбране и утврђене безбедносно-обавештајне политике Републике Србије.

Припадници служби безбедности су дужни да поступају у складу са Уставом, законом, другим прописима и општим актима, према правилима струке, непристрасно и политички неутрално.

Припадници служби безбедности не могу бити чланови политичких странака.

Безбедносно-обавештајни систем

Члан 3.

Службе безбедности део су јединственог безбедносно-обавештајног система Републике Србије.

За разматрање питања од значаја за националну безбедност оснива се Савет за националну безбедност и овим законом посебно уређују послови Савета од значаја за усклађивање и усмеравање рада служби безбедности.

За оперативно усклађивање рада служби безбедности оснива се Биро за координацију рада служби безбедности (у даљем тексту: Биро за координацију).

Рад служби безбедности је под демократском цивилном контролом Народне скупштине, председника Републике, Владе, Савета за националну безбедност, других државних органа и јавности, у складу са законом.

II. СЛУЖБЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Члан 4.

Службе безбедности су Безбедносно-информативна агенција, као посебна организација, Војнобезбедносна агенција и Војнообавештајна агенција, као органи управе у саставу Министарства одбране.

Службе безбедности обављају послове и задатке у границама своје надлежности, у складу са законом.

Службе безбедности имају статус правних лица.

III. УСМЕРАВАЊЕ И УСКЛАЂИВАЊЕ РАДА СЛУЖБИ БЕЗБЕДНОСТИ

1. Савет за националну безбедност

Надлежност

Члан 5.

Савет за националну безбедност (у даљем тексту: Савет) јесте тело Републике Србије које обавља одређене послове и задатке из области националне безбедности.

Савет се стара о националној безбедности тако што:

- разматра питања из области одбране, унутрашњих послова и рада служби безбедности;
- разматра међусобну сарадњу органа надлежних за одбрану, органа надлежних за унутрашње послове и служби безбедности и њихову сарадњу с другим надлежним државним органима, као и сарадњу са органима и службама безбедности страних држава и међународних организација;
- предлаже надлежним државним органима мере за унапређење националне безбедности;
- разматра предлоге за унапређење националне безбедности које му упућују органи надлежни за одбрану, органи надлежни за унутрашње послове, службе безбедности и други надлежни државни органи;
- разматра питања из делокруга органа државне управе, аутономних покрајина, општина, градова и града Београда која су значајна за националну безбедност;
- разматра и друга питања која су значајна за националну безбедност.

Савет усмерава и усклађује рад служби безбедности тако што:

- разматра обавештајно-безбедносне процене и доноси закључке којима одређује приоритете и начине заштите и усмерава остваривање националних интереса који се спроводе путем обавештајно-безбедносне делатности;
- доноси закључке у вези с радом служби безбедности и Бироа за координацију;
- доноси закључке којима усмерава и усклађује рад служби безбедности;
- доноси закључке којима усмерава сарадњу служби безбедности са службама безбедности страних држава и међународних организација;
- доноси закључке којима усклађује делатности државних органа које су посвећене међународној сарадњи у области националне безбедности и одбране;
- прати извршавање закључака које је донео;
- даје мишљења о предлозима годишњих и средњорочних планова рада служби безбедности;
- даје мишљења Влади о предлозима буџета служби безбедности и прати реализацију одобрених буџетских средстава;
- даје мишљење Влади о предлогу за постављење и разрешење директора служби безбедности.

Савет се стара о усаглашеној примени прописа и стандарда за заштиту података о личности, као и других прописа којима се штите људска права која могу да буду угрожена разменом информација или другим оперативним радњама.

Састав Савета

Члан 6.

Чланови Савета су:

- председник Републике;
- председник Владе;
- министар одбране;
- министар унутрашњих послова;
- министар правде;
- начелник Генералштаба Војске Србије;
- директори служби безбедности.

Секретар Савета

Члан 7.

Савет има секретара Савета, који учествује у раду Савета без права одлучивања.

Секретар Савета стара се о извршавању закључака Савета и обавља друге послове који су одређени пословником и другим актима Савета.

Секретара Савета именује и разрешава председник Републике.*

*Службени гласник РС, број 72/2012

Канцеларија Савета

Члан 8.

Влада ће уредбом образовати Канцеларију Савета за националну безбедност (у даљем тексту: Канцеларија Савета), као службу Владе, која обавља стручне и административне послове за потребе Савета, а нарочито:

- послове у вези са сазивањем и припремањем седница Савета;
- стручне послове у вези са праћењем спровођења смерница и закључака Савета;
- послове административно-техничке подршке Бироу за координацију;
- чување и стављање на увид члановима Савета извештаја и других аката Савета.

Начин рада Савета

Члан 9.

Седницу Савета сазива председник Републике. Предлог дневног реда седнице утврђују председник Републике и председник Владе.

Седници Савета председава председник Републике, а ако је он спречен – председник Владе.

Закључке и друге акте Савета потписује председник Републике.

Седнице Савета одржавају се по потреби, а најмање једном у три месеца.

Председник Републике може, на своју иницијативу или на иницијативу члана Савета, позвати на седнице Савета руководиоце других државних органа и институција и друга лица која нису чланови Савета.

Пословник Савета

Члан 10.

Савет доноси пословник о свом раду.

Пословником и другим општим актима Савета ближе се уређују остала питања која су значајна за рад Савета, Бироа за координацију и Канцеларије Савета, као и начин на који се обављају административни и технички послови за Савет.

2. Биро за координацију

Надлежност Бироа

Члан 11.

Биро за координацију оперативно усклађује рад служби безбедности и извршава закључке Савета о питањима из своје надлежности.

Биро за координацију посебно:

- утврђује задатке који се извршавају оперативним усклађивањем делатности служби безбедности и служби безбедности и других државних органа и с тим у вези координира њихове активности;
- утврђује начин оперативног усклађивања у појединим случајевима;
- оснива мешовите радне групе за оперативне задатке који се извршавају оперативним усклађивањем делатности и утврђује њихове задатке;
- анализира резултате оперативног усклађивања и о томе по потреби извештава Савет, а најмање једном у шест месеци.

Рад Бироа за координацију подробније се уређује Пословником Савета.

Састав Бироа

Члан 12.

Биро за координацију чине директори служби безбедности и секретар Савета.

У раду Бироа за координацију могу по позиву да учествују:

- представници Министарства спољних послова;
- директор полиције и начелници управа полиције;
- Републички јавни тужилац;
- директор Управе царина;
- руководиоци других државних органа, организација и институција.

Сарадња са Саветом

Члан 13.

Надлежни државни органи дужни су да, у складу са својим уставним и законским положајем, сарађују са Саветом у питањима из надлежности Савета, а пре свега у извршењу закључака Савета.

Ако надлежни државни орган не сарађује са Саветом или не извршава закључке Савета, секретар Савета о томе, без одлагања, обавештава Савет, који у том случају може позвати руководиоца државног органа да предузме све мере које су предвиђене законом да би државни орган успоставио сарадњу са Саветом или извршио закључак Савета.

Средства за рад

Члан 14.

Средства за рад Савета обезбеђују се у буџету Републике Србије.

IV. НАДЗОР НАД РАДОМ СЛУЖБИ БЕЗБЕДНОСТИ

Начела надзора

Члан 15.

Надзор над радом служби безбедности заснива се на следећим начелима:

- подређености и одговорности служби безбедности изабраним властима Републике Србије;
- политичке, идеолошке и интересне неутралности служби безбедности;
- обавезе служби безбедности да информишу јавност о извршавању својих задатака, у складу са законом;
- дужности носилаца надзора над радом служби безбедности да обавештавају јавност о резултатима надзора;
- професионалне одговорности и оперативне самосталности припадника служби безбедности у извршавању добијених задатака и одговорности руководиоца служби за рад служби.

Скупштински надзор

Члан 16.

Народна скупштина обавља надзор над радом служби безбедности непосредно и преко надлежног одбора Народне скупштине (у даљем тексту: Одбор).

Одбор нарочито:

- надзире уставност и законитост рада служби безбедности;
- надзире усклађеност рада служби безбедности са стратегијом националне безбедности, стратегијом одбране и безбедносно-обавештајном политиком Републике Србије;
- надзире поштовање политичке, идеолошке и интересне неутралности у раду служби безбедности;
- надзире законитост примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података;
- надзире законитост трошења буџетских и других средстава за рад;
- разматра и усваја извештаје о раду служби безбедности;
- разматра предлоге закона, других прописа и општих аката из надлежности служби безбедности;
- покреће иницијативе и подноси предлоге закона из надлежности служби;
- разматра предлоге, петиције и представке грађана који су упућени Народној скупштини у вези са радом служби безбедности и предлаже мере за њихово решавање и о томе обавештава подносиоца;

- утврђује чињенице о уоченим незаконитостима или неправилностима у раду служби и њихових припадника и о томе доноси закључке;
- извештава Народну скупштину о својим закључцима и предлозима.

Седница Одбора

Члан 17.

Позиву за седницу Одбора дужан је да се одазове директор службе безбедности. Ако је директор службе безбедности спречен да присуствује седници Одбора, дужан је да на седницу упути свог заменика, односно овлашћеног представника.

Седнице Одбора могу бити затворене за јавност. У том случају, председник Одбора обавештава јавност о раду Одбора, сагласно одлукама донетим на седници Одбора.

Извештавање Одбора

Члан 18.

Директор службе безбедности, најмање једном у току редовног заседања Народне скупштине, подноси Одбору извештај о раду службе (редовни извештај).

Директор службе безбедности подноси извештај Одбору и по потреби или на захтев Одбора (ванредни извештај).

Непосредни надзор

Члан 19.

Директор службе безбедности дужан је, на захтев Одбора, да омогући члановима Одбора приступ у просторије службе, дозволи им увид у документацију, пружи податке и информације о раду службе и одговори на њихова питања у вези са радом службе.

Чланови Одбора не могу од службе безбедности тражити податке о:

- идентитету садашњих и бивших сарадника службе;
- припадницима службе са прикривеним идентитетом;
- трећим лицима којима би откривање тих података могло да штети;
- методима прибављања обавештајних и безбедносних података;
- акцијама које су у току;
- начину примене посебних поступака и мера;
- подацима и информацијама које су прибављене разменом са страним службама и међународним организацијама;
- тајним подацима и информацијама других државних органа у поседу службе.

Обавеза чувања тајне

Члан 20.

Чланови Одбора и лица која учествују у његовом раду дужни су да штите и чувају поверљиве информације до којих дођу у раду Одбора и после престанка чланства, односно рада у Одбору.

Чланови Одбора потписују изјаву о обавези чувања тајне после избора у Одбор, а лица која учествују у раду Одбора – пре почетка ангажовања у Одбору.

Јавни надзор

Члан 21.

Службе безбедности обавештавају јавност о свом раду преко органа којима достављају извештаје, на начин којим се не угрожавају права грађана, национална безбедност и други интереси Републике Србије.

Службе безбедности могу и непосредно обавештавати јавност о појединим безбедносним појавама и догађајима.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Рад служби безбедности уредиће се посебним законима, у складу са овим законом.

До ступања на снагу закона из става 1. овог члана примењиваће се одредбе Закона о службама безбедности Савезне Републике Југославије („Службени лист СРЈ”, број 37/02 и „Службени лист СЦГ”, број 17/04) и Закона о Безбедносно-информативној агенцији („Службени гласник РС”, број 42/02), које нису у супротности са одредбама овог закона.

Обавезују се надлежни органи да донесу неопходне подзаконске акте за спровођење овог закона.

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.